

Izhaja vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, ob 5 zjutraj.

Uredništvo: Ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadst. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu lista. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo in rokopi si ne vračajo.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Štefan Godina. Lastnik konsorcijski list „Edinost“. — Tisk tiskarne „Edinost“, vplisane zadruge z omejenim poslovanjem v Trstu, ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20.

Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

Naročnina znaša: Za celo leto K 31.20
Za pol leta 15.60
za tri mesece 7.80
za nedeljsko izdajo na celo leto 6.20
za pol leta 3.10

EDINOST

Posamezne številke „Edinosti“ se prodajajo po 8 vinarjev, zastarele številke po 10 vinarjev.

Oglašni se računajo na milimetre v širini ene kolone. Cene: Oglašni trgovci in obrtniki mm po 10 v. Osmrtice, zahvale, poslanice, oglašni denarni za- mm po 20 v. Oglašni v tekstih lista do pet vrst K 20. — vsaka nadaljna vrsta 2. —

Mali oglašni po 4 vinarje beseda, najmanj pa 40 vinarjev.

Oglašje sprejema inšertni oddelček „Edinosti“. Naročnina in reklamacije se pošiljajo upravi lista. Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“ — Plača in toži se v Trstu.

Uprava in inšertni oddelček se nahajata v ulici Sv. Frančiška Asiškega št. 20. — Poštnoštevilski račun št. 841.652.

Zvezna armadna poročila.

AVSTRIJSKO.

DUNAJ, 30. (Kor.) Uradno se razglasi: 30. oktobra 1917.

Italijansko bojišče. — Položaj, ki ga je ustvarila dvajseta soška bitka, učinkuje notri v gorovje ob gornjem Tagliamentu, kjer prodira koroška armada gen. polk. barona Kroatina, uničujoč pred seboj vsak odpor, z vso naglico v južni in zapadni smeri na beneška tla. Čete generala Alfredda Krausa so napravile že 28. t. m. opoldne prvo vrzel v široko, utrjeno taborišče pri Gemoni s tem, da se je spodajstajski strelski polk št. 26 z nenadnim sunkom potasil utrbe na Monte Ganzu. Odločno prodiranje zveznih čet pod generalom Belowom je bilo omejeno z zavzetjem Vidma. Dalja južno se vaze, še ločene od naših zasledujočih armad, aeradne mase premaganega sovražnika proti močno naraščajočemu spodnjemu Tagliamentu. Ozemlja za frontami zaveznikov izgledajo na več kraljih vsled dolhga ujetniških vodov in velikega plena kakor kaka italijanska armadna taborišča.

Vzhodno bojišče in Albanija. — Nič novega.

Načelnik generalnega štaba.

NEMSKO.

BEROLIN, 30. (Kor.) Veliki glavni stan, 30. oktobra 1917.

Zapadno bojišče. — Armada kraljeviča Ruprehta: V Flandriji je bilo topovsko delovanje v odseku Dixmuides s kratkimi presledki živahno. Med gozdom Heutoulostom in prekopom Comines — Ypern je dosegel topovski boj večer od časa do časa veliko silo, ostal močen tudi ponoči in se razvil danes zjutraj v bobnajoč ogenj. — Armada nemškega cesarjeviča: Na obeh straneh Brayne, na Cheminu des Dames, so Francozi proti večeru krepko koncentrirali svoj ogenj. Topovski boj, ki je ponoči začel, postopoma se je ob jutranjem svitu tamkaj zopet ojačil. Tudi na drugih delih gorske fronte je bila zastavitev artilerij večja kakor v zadnjih dneh. Na desnem bregu Meze so prodirale hrbte boje čete po uspešni topovski pripravi v sovražne postojanke severozapadno Bezonvaux. V širini 1200 m osvojele jarko smo obdržali proti štirim, notri v noč ponavljanim napadom močnih francoskih sil. Ujetih je bilo nad 200 mož. Sovražnik je imel težke krvave izgube. — Pri drugih armadah so izzvali lastni in sovražni polizevalni sunki na več kraljih živahno topovsko delovanje.

Na vzhodnem in macedonskem bojišču nobenih večjih bojnih dejanj.

Italijanska fronta. — Zvezne čete 14. armade so zavzele Videm. Dosedanji sedež italijanskega armadnega vodstva je bil osvojen torej 6. dan uspešnih operacij. Nevzdržno, ne meneč se za nobene napore, pritiskajo naše divizije v nizini proti Tagliamentu. Unikanje premagane sovražne armade zaustavljajo maloštevilni prehodi čez reko, ki je vsled deževnih nališov močno narasla. Iz Koroške prodirajo čete so na vsej fronti stopile na beneška tla in prodirajo proti gornjemu toku Taglamenta.

Prvi generalni kvartirniostjer pl. Ludendorff.

BOLGARSKO.

SOFIJA, 29. (Kor.) Generalni štab poroča: Na macedonski fronti je bil topovski ogenj od časa do časa severno Bitolja, v kolenu Černe i v dolini Vardara živahen. Na zapadnem bregu Strume je poročnik Eschwege sestrelil en privezni balon. To je njegova 17. letaska zmaga.

SOVRAŽNA URADNA POROČILA.

Italijansko poročilo.

28. oktobra. — Srditost napada in nezadostna odprna sila nekaterih oddelkov naše druge armade sta omogočila avstro-ogrskim in nemškim silam, da so prebile naše levo krilo na južni fronti. Hrabre mu prizadevanju drugih čet se ni posrečilo, preprečiti sovražniku vstop na posvečena tla domovine. Skladišča in za-

PODLISTEK.

Millionar, ki je izginil.

Roman. Francoski spisal Evgen Chavenna.

Luchat je popeljal svojega klijenta k oknu in pokazal s prstom hišo nasproti. — Glejte, — je dejal, — tamle gori v petem nadstropju, okno, kjer vidite oni dve posušeni vrtnici. . . . Tam gori stanuje ter joče dan in noč.

To je bilo vse, kar je hotel izvedeti de Vivonne. Zato je tudi takoj obrnil pogovor zopet na svoje stvari, da bi Luchat ne mogel slutiti njegovih namenov. Ko je potem še dobre četrte ure poslušal Luchata, ki mu je razlagal najfinejša odvetniška zvižja, je nato, ne da bi bil razumel tudi le besedico odvetnikovega pripovedovanja, izjavil vojvoda, da je o stvari popolnoma

loge v izpraznjenih ozemljih smo razrušili. Hrabrost, ki so jo dokazali naši vojaki v tako številnih in znamenitih bitkah tekom 2½ leta, tvori vrhovnemu poveljstvu poročstvo, da bo armada, ki ji je zaupana čast in sreča domovine, ki ji je izpolnila svojo dolžnost. — Cadorna.

29. oktobra. — Od vrhovnega poveljstva odredene operacije so bile izvršene normalnim potom. Čete, ki so dobile povelje, naj se postavijo sovražniku v bran, so izpolnile svojo nalogo in zadržale s tem sunek sovražnika v nižino.

DOGODKI NA MORJU.

BEROLIN, 29. (Kor.) Wolflov urad poroča: Na severnem bojišču so potopili naši podvodniki zopet 15.000 ton. Dne 28. t. m. popoldne so naše lahke pomorske sile nenadoma napadle severno flandrske obale patrolirajoči veliki angleški monitor in ga težko poškodovale.

Francoska meja zaprta.

BERN, 29. (Kor.) Francoska meja bo danes popolnoma zaprta.

Ruska predpuma.

STOCKHOLM, 29. (Kor.) Na seji ruske predpume 25. t. m., na kateri je bila debata o obrambnih sredstvih, je izjavil govornik levice, soc. rev. Steinberg-Karelin, da se zamore bojno delovanje armade povečati le tedaj, ako bosta narod in armada vedela, zakaj se bojuje. Prvi pogoj za povišanje obrambe in bojne sposobnosti je popolna izprememba vnanje politike. V predlogu na vse vojujoče se države glede takojšnjega premirja ne vidi stranka nobenega koraka, ki bi onečahal čast in dostojanstvo Rusije.

Gospeska zbornica.

DUNAJ, 29. (Kor.) Gospeska zbornica nadaljuje proračunsko razpravo. Poljak vitez Billaski je pozdravljaj ustvaritev samostojne, suverenske poljske države in izjavil, da Poljaki glede še nerešenih vprašanj določitve mej poljske države in bodoče dinastije popolnoma zaupajo osrednjima vlastima, ki dokazujejo, da zamorete uiniti velike stvari: zaupajo na posebno tudi mlademu cesarju kot poglavarju staroslavne dinastije. Nemec dr. Baerenthaler je izjavil, da je budimpeštanski govor grofa Czernina sijajen komentar k stališču osrednjih vlasti. Na eni strani je treba na vsak način vztrajati pri mirovni ideji, na drugi strani pa se mir sovražnikom, ki nočejo nič slišati o tem, nikakor ne sme ponujati. Čedad in Videm učinkujeta bolj kakor najlepši mirovni govori. Danes je drugi del govora Czernina aktualen, da nadaljujemo vojno in da si pridržujemo proste roke, ponosni na velikanske čine in neomajno orožno bratstvo, ki se je sedaj zopet sijajno izkazalo. Čeha dr. Fořt in dr. Goli sta pojasnjevala češko državno pravno izjavo, pri čemer sta konstatirala, da ni ta manifestacija nobena politična novost in da si je češki narod vedno svest tega, da je ustanovitelj habsburške monarhije. Princ Bedřich Lobkovic je preciziral stališče konservativnega češkega veleposlanta, ki je za ustavno reformo na federalistični podlagi, seveda v okviru monarhije; odklanja vsako vnanje vplivanje. Knez Schwarzenberg je nastopal za sporazum med Nemci in Čehi na Češkem ob varovanju posebnosti vsakega narodnega plemenca. V interesu monarhije hočemo, da povečamo sijaj dinastije, napraviti močno Češko. Nobena stvar nas ne bo krenila s potov, da ohranimo zvestobo cesarstvu, varovali pa bomo tudi misel, ki nas spaja s kraljestvom Češke. Vseučiliški profesor dr. Wettstein je razpravljaj o vprašanjih vseučiliške uprave in se pritoževal proti malenkosti fiskalizma na polju visokošolstva. Prof. dr. Weichselbaum je zahteval razne reforme na zdravstvenem polju in večje upoštevanje interesov zdravništva na polju zdravstva. Župan dr. Weisskirchner je zagovarjal zahteve zveze nemških mest glede saniranja občinskih financ kakor tudi na polju aprovizacije. Prihodnja seja jutri.

DUNAJ, 30. (Kor.) Predsednik je otvoril današnje sejo s sledečim poročilom:

poučen, in se je poslovil od odvetnika.

V tistih časih po hišah se niso imeli vrtarjev. Velike plemiške palače so pač imele švicarje, da so strážili vrata, druge hiše pa niso imele nikogar, ki bi jih bil čuval, in v pritličju stanujočim trgovci so bili edini, ki so vprašujočim ljudem dajali pojasnila o ljudeh, ki so stanovali v hiši. Skoraj vse hiše so bile zidane po istem vzorcu: dolga veža, na koncu veže pa stopnice. — Hiše so bile podnevi odprte, da je vsak mogel vnanje. Seže ko se je zmrčilo, so zapirali hišna vrata in vsak najemnik je imel svoj hišni ključ. Ta uredba je bila vse-kakor zelo preprosta in zelo udobna . . . posebno za malopridneže.

Ce bi bil de Vivonne privezal svojega konja ob hišnih vratih gospe Brichetove, bi bil prav gotovo pobudil pozornost sosedov; zato je zopet zajahal konja in odjezdil. Ko je prišel do nabrežja, je izročil konja prvemu vojaku, ki mu je prišel naproti, in se je, dobro zavil v plašč, vrnil v ulico du Mouton.

Visoka zbornica! Dočim sem na včerajšnji seji poročal o zaspehni osvojitvi domačega ozemlja, zamorem danes na podlagi avtentičnega poročila gospeski zbornici sporočiti, da je Videm zavzet. (Živahno odobravanje in pliskanje.) Izvršuje se ena največjih akcij te svetovne vojne. Toda mi Avstrijci ne smemo pozabiti, da ne bi bila mogoča, ako ne bi stali naši junaki na jugozapadni fronti krepko na braniku proti sovražniku, ki si gotovo ni predstavljal konca vojne brez aneksij in odškodnin. (Živahno, dolgotrajno odobravanje.)

CESAR V GORICI.

GORICA, 29. (Kor.) Cesar je prispeal danes v zopet osvobojeno Gorico. Sovražnik je mesto večidel porušil in oplenil in odvedel prebivalstvo s seboj.

Razne politične vesti.

Italija in južni Slovani. »Italia« piše: Pred rusko revolucijo so prišli voditelji srbsko - hrvatsko - slovenske skupine, ki je bil glavni stan v Londonu, v Rim, kjer so si prizadevali, da bi z italijansko vlado sklenili dogovor o osnutju »hrvatsko-slovenske države« na Jadranu ob državni srbski, ker ujedinenja teh dveh držav ni hotela dovoliti reakcionarna Rusija. Italijanski državniki so se bali, da bi ta hrvatsko-slovenska država mogla postati orodje, s katerim bi Avstrija operirala proti nadmoči Italije na Jadranu. Italijanskim iredentistom iz Dalmacije se je posrečilo, da so preprečili pogajanja južnoslovenskih politikov z italijanskimi državniki, pak so zato južni Slovani ogorčeni odšli iz Rima. Takoj nato so začeli s silno protitalijansko agitacijo v deželah entente, posebno pa v Ameriki, in se jim je posrečilo, da so popolnoma pridobili javno mnenje. Tudi v sklopih pariške konference se vidi vpliv južnih Slovanov. V londonskih govorih Balfoura, Lloyda Georgea in Roberta Cella je občutiti tudi aspiracije južnih Slovanov. Radi tega nadmočnega vpliva južnih Slovanov je nastala v italijanskem časopisju silna burja, ki pa je sedaj naenkrat utihnula. Znak za to je gotovo dal Sonnino iz Londona, ki se silno zavzemlje za proti Avstro-Ogrski. Tudi nacionalistično časopisje v Italiji izjavlja sedaj, da je pripravljeno ponuditi roko južnim Slovanom, ako bo to proti Avstriji. Če Italija ne bi podpirala osnutja »vsesrbskega« kraljestva, potem bi se južni Slovani pridružili ideji trilateralizma in federalizma in s tem bi postali najmočnejša opora habsburške monarhije. Zato ne sme Italija nasprotovati paktu Trumbić - Pašičevemu, ako le dobi garancije, da njena nadmoč na Adriji ne bo ogrožena po južnih Slovanih!

Tako je pisala »Italia« nedavno. Nu, danes, po polenu Cadorne na soški fronti, bo že morala nekoliko korigirati svoj koncept! Ali ena misel je v tem konceptu, ki naj bi si jo naši državniki dobro zapomnili: da bi bilo ujedinenje južnih Slovanov pod žezlom Habsburžanov v najmočnejšo oporo za monarhijo. V Italiji je ljudi, ki razumejo to; pri nas pa je državnikov z veliko besedo, ki ne morejo, ali pa ne marajo razumeti te tako velike in vendar tako enostavne resnice.

Kako se pri nas »dela« politična zgodovina! Te dni so bili vsi naši pa tudi nemški in madjarski listi polni razprav o nekem razgovoru sarajevskega nadškofa dr. Stadlerja z dopisnikom madjarskega lista »Az Est«, kjer je bilo govora o spomenici, ki da jo je nadškof predložil cesarju. V tej spomenici da je dr. Stadler predlagal nekak skrčen program za rešitev jugoslovanskega vprašanja. Listi so bili polni uganj in komentarjev, s slovenske strani so padale tudi pikre na adresu nadškofa. Sedaj pa objavlja sarajevski »Hrvatski Dnevnik«, da nadškof Stadler sploh ni imel nikakovega razgovora z onim madjarskim novinarjem. Sedaj seveda odpada vse, kar je dopisnik navedel o vsebini poslanice, ki je vzbudila toliko pozornosti, prekanje in tudi vznemirjenja.

V — oblakih! Mi ne poznamo sicer — pravi »Agrarier Tagblatt« — pobliže sedanjega ministrskega predsednika Seidlerja — in zato tudi ne vemo, kako ceni dovoljitev štirinosečnega proračunskega poročila. Če pa on in njegova vlada vidi diti v tem več, neoo milostno dovoljeno odložitve, potem se izprehajata — vobla-kih in ne bo drugače, nego da padeta — iz oblakov in iz foteljev. Radi tega pa ne potlačijo narodi nobene solze: Nemci ne, ker jim ne more pomagati, Slovani ne, ker jim ne more pomagati. Najlepše pri tem je seveda to, da ne more nič izpremeniti na tem, tudi če bi hotel. Je pač tako, da Avstriji ni pomoči na tisti podlagi, na kateri bi hotele vlade pomagati od Clam-Martinića sem. Dokler si na Dunaju vtepaajo v glavo da bi »avstrijski problem« rešili enostransko,

le za avstrijsko polovico, ostanejo taki poizkusi le obnemoglo in brezuspešno blodenje in tavanje. Enostavno zato: ker »samo avstrijskega« problema — ni! Vprašanje, ki je rešiti v ekzistenčnem interesu monarhije, je narodnostno vprašanje Avstro-Ogrske! Nima nikakega smisla, ako se še danes delajo slepe. Ne glede na vse drugo: že interpelacije Čehov, Poljakov, Ukrajincev in južnih Slovanov o načinu, kakor se je postopalo s Slovani v prvih treh vojnih letih, bi morale merodajnim činiteljem monarhije odpreti oči. More še biti kje kak človek, ki bi le za trenotek mogel misliti na to, da se južni Slovani zado-vole s obupnim stanjem, v katero jih je spravila nesposobna oficijelna politika in da bi to stanje še nadalje potrpežljivo prenašali kot jagnjeta? Ali je ljudij, ki menijo, da se muke Slovanov morejo še povečati do tiste meje, ko »jagnjeta postajajo tigri«? In sedaj nastopa nad trideset milijonov Slovanov, ki se jim je skozi desetletja delala težka krivica, ki so v teh treh vojnih letih več trpeli v vsakem pogledu, nego Neslovani v monarhiji. . . . ter zahtevajo popolno enakopravnost z nemško-madjarsko manjšino, državno dogradbo svojih narodov, da se v bodoče ne bo tako postopalo z njimi, kakor se je doslej. — Kdo se more v resnici upirati tej enodušni zahtevi po pravici in pravičnosti teh milijonov, kdo si upa misliti, da bi mogel preprečiti izpolnitev teh zahtev do kraja? Seidlerje, Weckerle, njih prednike in že prihajajoče — naslednike v vsi časti, ali za tako najvise vendar ne smatramo, da se čutijo tako močne, da bi mogli z ne-koliko fraz zaustaviti mogočno gibanje med Slovani za svobodo in samostojnost. Naj so te fraze grožnje ali obljube — je seveda vse eno: na Slovane ne učinkujejo več!

Češki člani gospeske zbornice so v seji dne 25. t. m. pod predsedstvom princa dra. Lobkovića razpravljali o političnih dogodkih na Češkem. Tisti češki člani, ki so bili poprej člani poslanske zbornice, so imeli poseben poseben posvetovanje, na katerem so sklenili, da bodo glasovali proti provizoričnem proračunu. To stališče pojasni v plenumu bivši minister dr. Fiedler.

Oklic.

Dobrotnik in zaščitnik goriških beguncev, dr. Jan. Ev. Krek, je legel k večnemu počitku. Ob njegovem odprtem grobu smo osirotili zaplakali, zaeno pa tudi obljubili, da mu hočemo ohraniti za vse čase trajen, hvaležen spomin. Če kdo, zasluži pok. dr. Jan. Ev. Krek našo najtoplejše hvaležnost, ker se ni samo odlikoval po najiskrenejšem sočustvovanju z našo žalostno usodo, marveč je tudi z odločno besedo in veliko požitvovnostjo dejanski lajšal naše gore. Hvaležnost pa, ki jo gojimo v srcu do plemenitega pokojnika, naj ne izgine z nami; ko pojdemo za njim v kraljestvo miru, naj negujejo naša čustva znanjci; od roda do roda naj se ohrani med goriškimi Slovenci živ spomin na dr. Jan. Ev. Kreka. V to svrhu je sklenil sestanek goriških beguncev, ki se je vršil v Ljubljani dne 20. oktobra t. l. oživotvoriti v spomin dr. Jan. Ev. Kreku ustanovo v gospodarske in kulturne namene goriških Slovencev. Ta spominna ustanova naj ima dobrodelen značaj in naj za vse čase omogočuje podporo gospodarskih in kulturnih teženj goriških Slovencev. Na navedenem sestanku se je izbral podpisani odbor z nalogo, da začne med goriškimi begunci in Goričani sploh takoj nabirati prispevke za ustanovo v spomin dr. Jan. Ev. Kreku in da pripravi vse potrebno za pravno podlago te ustanove. Podpisani odbor se odziva poverjenju mu nalogi in v ljudno vabi vse Goričane, naj po svojih močeh prispevajo za navedeno spominno ustanovo, da zgradimo našemu nepozabnemu dobrotniku dostojen spomenik, ki bo trajnejši od kamena in bronu in bo svedočil poznim rodovom, kako so goriški begunci znali ceniti svojega najboljšega prijatelja.

Prispevki naj se blagovoljno pošiljati na odbor »Dobrodelnostna ustanova goriških Slovencev« v spomin dr. Jan. Ev. Kreka v Ljubljani, Dunajska cesta 38 in se bodo objavljali do časa v naših dnevnikih. Ljubljana, 20. oktobra 1917.

Dr. Alojzij Franko, predsednik.

prof. Ivan, Berbuč, dr. Ignacij Kobal, podpredsednik, tajnik. trgovce, blagajnik. župan in dež. p., odb. Jernci Kopac, Fran Gorjup.

Apovizadilske stvari.

KOŠTRUNOVINA.

Jutri, v četrtek, 1. nov. t. l., se bo razdeljevala partijska koštrunovina proti predložitvi izkaznice za živila in proti izročitvi izkaznic št. 10 serije a, b, c, d in e. Na vsako izkaznico št. 10 se bo moglo dobiti 1/4 kg mesa. — Prodaja se prične ob 6 zjutraj v naslednjih mesnicah:

Sinigaglia, Barkovlje 41, Punter, Greta Zgornja, Bin, Rojan 9, Dapretto, ul. Bocaccio 6, Concilia, ul. Benvenuto Cellini 1, Cadornia, ul. nadvojevo Josepa 11, Borgnola, ul. Lazzaretto vecchio 52, Borzer, ul. Tigor 10, Zadnik, P. G. Vico 7, Rodella, ul. Beccherie 1, Dettore, ul. Beccherie 27, Zadnik, P. S. Giovanni 4, Pasqualini, ul. Marije Terezije 43, Rumetz, ul. Largo Santorio 2, Fontanel, ul. Amalia 32, Polli, ul. Acquedotto 13, Zwetan, Sv. Ivan-Vrdela 508, Pangoni, ul. Giulia 18, Malusa, ul. Parini 13, Depace, ul. Barriera vecchia 26, Jenco, ul. Istituto 4, Tapazzin, ul. Settefontane 24, Rizzian, ul. dell'Istria 76, Rocco, ul. S. Marco 2, Cooperative Operaie, ul. S. Marco, Gatznig, Skedenj 138, Godina, Skedenj 50.

CENA:
Prednji deli s priklado po K 8'— kg.
Zadnji deli s priklado po K 8'80 kg.

Domače vesti.

Povodno zopetnega zavzetja Gorice je poslal cesarski komisar v imenu tržaškega prebivalstva brzojavne čestitke Njegovosti Visokosti vojnemu maršalu nadvojvodi Evgeniu in generalnemu polkovniku pl. Borojeviću. — Nadvojvoda Evgen in generalni polkovnik pl. Borojević sta brzojavno izrazila svojo najiskrenejšo zahvalo za izrečene čestitke.

O sedanjih praznikih, t. j. od 1. do 4. novembra, bo »Edinost« izhajala tako-le: Jutri, Vseh svetih dan, in poletniškim, Vernih duš dan, izide list kot običajno na 2 straneh, v soboto, 3. t. m., praznik sv. Justa na 4 straneh, v nedeljo, 4. t. m., cesarjev god, pa list ne izide. V ponedeljek, 5. t. m., izide list zopet redno. Druga leta, ko je bil praznik sv. Justa, dan po Vseh svetih, 2. novembra, je izostala »Edinost«. 2. novembra, letos pa smo vsled tehničnih vzrokov morali prenesti ta izostanek na dan po preloženem prazniku sv. Justa, torej na nedeljo, 4. novembra. Sporočila apovizadilske komisije, če jih ne dobimo že za sobotno številko, objavljamo v ponedeljkovi številki in jih torej prebivalstvo izve tudi še pravočasno, ker so apovizacijske prodajalne itak ob nedeljah zaprte.

V VIII. plačalni razred sta pomaknjena profesorja c. kr. slovenske državne gimnazije goriske, t. j. v Trstu, gg. Martin Mastnak in Franjo Povšič.

Beneška Slovenija je po dolgih 50 letih spet združena z ostalo slovensko zemljo. Pod tujim gospodstvom je kraljeval v javnosti le italijanski jezik, slovensčina se je slisala le v cerkvi in pri domačem ognjišču. V Solah je bil povsod izključno laški učen jezik. Dolžnost naše uprave bo, da na podlagi uredbenega principa, na podlagi katerega je nastala združena Italija, uvede v šole beneške Slovenije jezik domačega prebivalstva.

Drugi dar CMD v znesku 100 K v proslavo zmage na italijanskem bojišču in osvoboditve naše zemlje pred grozečo nevarnostjo je izročil g. M. Cotiču gospod Franjo Pirjevec, drug tvrde A. Žerjal & Co. (vojni zalagatelj). Tudi g. Pirjevec — ki mu bodi izrečena prisrčna zahvala v imenu naše mladine — je izrazil rodoljubno željo, da bi se mnogi na tak plemenit in koristen način proslavili ta za narod naš res veliki dogodek.

Tudi v zadevi prehrane se je razpravljalo v prvi seji gospodarskega sveta dne 12. t. m. Dasi ni bila to seja v pravem pomenu besede, ker je šlo v glavnem le za izvolitev predsednika in za to, da se je članom v glavnih potezih razločilo namen in pomen tega sveta: se je kakor ste že prej poročali, razpravljalo tudi o skladu in poleg tega omenjalo preostrog postopanje oblasti proti osebam, ki so si po velikih mukah in stroških nabavile zunaj mesta kako malenkost. Vsi člani, posebno še gospod Luchini, so se pritoževali nad preostrogim postopanjem. Poudarjalo se je, naj se proti nim, ki navijajo cene le postopa z vso možno strogostjo, naj se pa, ker je sila res velika zasebnikom pušča, da si nabavijo kakšno malenkost zunaj. Ker je getovo, da je vladni komisar in sedanji namestnik na županskem stolu gosp. svet. dr. Hirsch sporočil vse na višje mesto, upamo, da se bo to tudi vsaj po možnosti uvaževalo. Posebni naidej o uspehu te nove institucije gospodarskega sveta, pa ne gojimo, ker nima nje posvetovalen in informativen glas. Ako bo v prihodnje kaj važnega se uredništvo »Edinosti« obvesti.

Glasovitega Wieserja so imenovali ter že vrši službo prometnega kontrolorja na progi Trst-Opčina-Ajdovščina in stopa na državnem kolodvoru na Opčinah samozavestno kot petelin na gnoju. Doslej je bila ta služba poverjena kontrolorju, ki je bil več deželni jezikom. A sedaj so odpravili tega za to službo kvalificiranega uradnika in so postavili na njegovo mesto človeka, ki je že strokovno manj, a v jezikovnem pogledu popolnoma nesposoben, kar ga zopet dela še bolj nesposobnega tudi v strokovnem pogledu.

Apel na upravo državnih železnic, iz železničarskih krogov smo prejeli: V vseh teh treh letih vojne nismo prejeli nikake službene obleke, pač pa so nam dali po par bornih kronic, za katere si pa ob sedanjih strašnih draginjah nismo mogli nič kupiti, da bi se oblekli vsaj za silo. Sedaj smo — razcapani, goli! — že pred dobrim polletom smo pozvali v »Edinosti«, naj nam dajo vendar, kar nam gre. Ali prošnja naša je našla gluha ušesa in — zaprta srca. Sedaj pa je že na pragu zima z vso svojo strogostjo. Mogočni gospodje so dobro oblečeni in so in bodo na toplem! Njih ne bo zeblo. Ali, kako naj mi vršimo težko službo — ob sedanjih razmerah stokrat težje — na planem: ne dovolj oblečeni, in krutem mrazu, na dežju, snegu, burji in poleg tega — lačni!!! Gospodom je dobro in se očitno ne morejo vmisliiti v naš položaj; zato tudi ne čutijo z nami, nimajo snila za naše potrebe, ki so neprimerno skromnejše, nego so njihove! Vendar poizkušamo še enkrat z apelom, da nam ne poročajo, da smo »panslavistični puntarji«: dajo naj nam, kar nam gre in kar je neizogibno potrebno tudi v interesu službe, zanesljivosti na izvrševanju našega poklica! Če nam že ne morejo dati službene obleke, pa naj nam poskrbe vojaške, da bomo vsak kolikor toliko zavarovani proti mrazu, kajti zmruženi železničar je naravnost nevarnost za funkcioniranje železniškega aparata! Toliko naj bi že enkrat razumeli tudi gospodje pri železniški upravi. Če že neizprosno zahtevajo najvestnejše vršenje službe, naj pa železničarje tudi vsposobijo za to! Sicer bodo za eventualne posledice oni morali nositi odgovornost!

Odnesene zastave. V noči od 29. do 30. t. m. je nastala burja odtrgala z okna »Del. podp. društva«, ulica G. Galatti 20. I. nadstropje, tri in en četrt metra dolgo črno-rumeno zastavo in to z drogom vred. Pošteni najditelj se v ljudno prosi, da jo izroči v zgoraj omenjenem društvu ali pri hišnem vratarju. — Ravno tako je burja odnesla z okna našega uredništva črno-rumeno zastavo, dočim nam je slovensko trobojnico vendar le pustila. Kakor čujemo, je burja tudi druge raztrgala in odnesla veliko izveženih zastav, zato jih je bilo večeraj tudi tako malo videti po mestu. Kakor se nam zdi ostane Trst po temakem za slovesne prilike brez zastav, ker ni pričakovati, da bi urad za obleko, izdajal nakazila na blago za zastave, katere itak ni dobili a če bi tudi bilo, bi bilo tako drago, da bi par metrov dolga zastava stala par sto kron.

»Vi žurnalisti ste glas naroda!« V svoji zahvali hrvatskemu novinarskemu društvu za poklonitev, je pisal pesnik Ivo conte Vojnović: Vaše čestitke z dne 20. oktobra t. l. so mi to, kar je poslopju streha, čeladi perjanica, ladji prapor: najlepši nakit, najzaželenija počastitev. Videli sem in čul sem onega krasnega večera prvi vzlet k osvobodilnemu viharju in sedaj imam v vaših besedah pismeno posliko svojega naroda. Kajti v tej odlični uri svoje usode ste vi glas naroda, vi — žurnalisti! Vi govorite, vi ljubite, vi sovražite, vi se navdušujete, kakor dela narod — odkrito, jasno, včasih nepremišljeno, ali vendar vsikdar v enotnem, enakem ritmu z utripom zdravja ali boleznii, s srcem in temperamentom naroda, kakršen je. Zato me je vaše današnje pismo neizmerno osrečilo, kajti videl sem sedaj besede, s katerimi mi moj narod — moj ubogi narod — sporoča: Razumem te, ti si moj!... In to sem — usque ad mortem et ultra! Vaš hvalni »kolega« Ivo Vojnović.

Skrajšanje strahotnega roka za nevročilne zavitke. Vse nakupljeni nevročilni zavitki pri poštini skladiščnih uradih je nastala potreba, da se enoletni rok, določen za nevročilne zavitke, skrajša. Dokler ne nastopijo redne razmere, se skrajša torej ta rok na šest mesecev, kar velja tudi za zavitke, ki leže že sedaj kot nevročilni pri poštini skladiščnih uradih.

Društvo tobakarnarjev nam piše: Vse javnosti in tudi oblastnjim je dobro znano naše mizerno stanje vsled pčlega služba. Znano je, da že dve leti in to v dolgih presledkih dobivamo le malo količino tobaka za razprodajo. Koikov se ne razprodaja toliko kolikor v mirnem času in tudi časopisov ne. Posebno pa, kar se tiče razprodaje časnikov se je v zadnjem času uvedla praksa ali bolje rečeno zloraba, da se nekateri tržaški listi iz konkurenčnih ozirov prodajajo po javnih ulicah, v kavarnah, v mekarnah in raznih drugih lokalih. Po ulicah prodajajo raznašalci dotičnih časnikov liste mesto po določenih po

V nedeljo v »Narodnem domu« predstava s samospevi in burkami »V civilu« in »Gospoda brez hlač« v korist otroškemu vrtcu pri Sv. Jakobu! — Začetek ob 4 popoldne.

višji cenil! Umevno je, da vsled tega trpimo le mi škodo, ker jih manj razprodamo in manj zaslužimo. Kakor da nismo dovolj prizadeji vsled pomanjkanja tobaka, nam hočejo sedaj še ta mali zaslužek odnesti! To je krivično! Mi smo morali plačati oblasti takso za dovoljenje prodajanja časopisov in zato smo upravičeni zahtevati od policijske oblasti, da štiti naše pravice! Ako nam oblasti malagaajo, da se moramo točno ravnati po izdanih odredbah v ogib stroge kazni, sinemo zahtevati, da se tudi druge prisili, da vršijo svojo dolžnost in nas ne oškodujejo! Upamo, da policijska oblast ukrene potrebno v tem oziru! Se nekaj: Da se tobakarnarji zaščitijo pred tatovi, bi bilo potrebno, da pol. oblast za-ukaže svojim organom, da vsaj onih pet dni, ko imajo tobakarnarji blago v svojih tobakarnah za razprodajo, iste bolje nadzorujejo, nego desedaj!

Vojaški dom v Trstu. Zima je pred duri, vsakdo stori, kar je v njegovi moči, da si zagotovi gorko sobo, da more s skromnim, ali tako pičlo odmerjenim kurivom izhajati. Kdo se ne bo spominjal v teh težkih časih naših vrlih vojakov, ki tvorijo v hudi vročini, v prahu in dežju, v snegu in ledu zunaj pred vratmi Trsta nepremakljiv in nikdar omahujoč živ zid in katerim se moramo iz globocene srca zahvaliti, da je naše ljubo mesto Trst ostalo naše. Tržaški vojaški dom je postal hrabrim bojevnikom priljubljen dom, ki ga vsak dan v večjem številu obiskujejo; vsak dan pride v ta dom 400 do 600 gostov, ki se pogosto s kavo ali s čajem z rumom in svalčicami, tu pri čitanju časnikov, pri pisanju, igranju in kramljanju s tovariši se tako dobro počutijo, da je nadaljnji procvit in obstanek te blagoslovne naprave v korist naših ljubih vojaških gostov največjega pomena. Radi tega na vedno darežljivo prebivalstvo mesta Trsta, ki je pred vsemi drugimi mesti z neutrudno požrivalnostjo poklanjala dar za darom, ne bo zamenjalo poziv in prošnja: Darujte denar, čaj, tobak, časopise vsake vrste in druga darila tržaškemu Vojaškemu domu, kjer se darovi sprejemajo vedno s hvalečnim srcem vsako popoldne od 5 do 7 v prostorih društva »Eintracht« v ulici Coroneo. Na prvi godovni dan svojega preljubljenega cesarja hočemo svojim vrlih bojevnikom napraviti malo veselja; vse je dobrodošlo, vsak najmanjši dar se z veseljem sprejme; in ko pride enkrat dolgo zaželeni zlati mir, se bodo hrabri vojaški prijazno spominjali našega ljubega mesta in ne bodo samo rekli, lepo mesto Trst, ampak tudi, dobro mesto Trst.

Privatna ženska realna gimnazija v Zadru. Dobrotorno društvo hrvatskih šol namerava začetkom novembra otvoriti v Zadru privatno žensko nižjo realno gimnazijo. Društvo je ukrenulo vse korake pri naučnem ministrstvu in deželnem šolskem svetu. Učni načrt je isti, ki velja za državne zavode tega tipa. Sploh bo ta realna gimnazija po obstoječih šolskih zakonih ministrskih naredbah, navedenih in predpisanih. Organizacija in uprava ste bile poverjene prof. Silviju Alfreviću. Na tej gimnaziji bodo predavale samo kvalificirane učne sile z državnih zavodov v Zadru. Pozdravljamo to kulturno ustanovo kot potrebo za ženski naraščaj v Dalmaciji, ob enem pa tudi kot važno etapo k popolnemu narodnemu osamosvojevanju na kulturnem polju, da bo ta pokrajina naša, izključno naša v vsem snovanju naroda v njej.

Glas iz Srbije. Sarajevska »Sloboda«, glasilo bosenskih socialnih demokratov, piše: Naša nekdanja polna in bogata dežela, po kateri sta se pretakala med in mleko, ko se je govorilo o obilici proizvodov, je postala prazna in pusta. Vojna je storila svoje. Srbske kosti so razmetane na vse strani. Grobovi, označeni s svežimi gomili, ali ganljivo popisanimi križi, to so sledi tega svežega, zdravega, ali nesrečnega naroda. To je usoda najboljšega dela balkanskega prebivalstva! In še toče narodna kri! Se ni kraj tolikih žrtvi! Se, ker je vode polna, a kri naših očetov, bratov in sinov ni bila voda nikdar. Strašna, nečuvna, brezprimerna tragedija! Meni se srce krči, ko poslušam in preživljam, ko opazujem in pričakujem novih in novih muk današnje generacije. Naša tragedija je zločin, nečista vest vse Evrope. Da, je tudi naših krivd. Umeji jih bomo in kaznovali prej ali slej. Srbski narod ne ostaja dolžan kači na prsih!

Mestna zastavljalnica. Danes, v sredo, se bodo od 9½ dop. do 1 pop. prodajale na javni dražbi dragocenosti, zastavljene meseca julija leta 1916, na zelene listke serije 140 in sicer od št. 6001 do št. 7800, od 3½ do 6 pop. pa razni ostanki nedragocenih predmetov. V četrtek, 1. novembra, v petek, 2. novembra, in v soboto, 3. novembra, se ne bo vršila javna dražba. — Na Vseh svetih in na Vernih duš dan ter na praznik sv. Justa bo mestna zastavljalnica za občinstvo odprta od 8 do 11 dop.

Iz ruskega ujetništva se je po 17 mesecih ognil Anton Frantič, Tržačan, bivši poglavitnik v tukajšnji kaznilični. Kraja, v katerem se nahaja, ni sporočil, a dopisnica je bila v Rusiji oddana 28. julija t. l. Uvrščen je v 51. vojnoujetniški delavski bataljon, 3. roto.

»Tiskovni dom« v Mariboru. Cirilova tiskarna v Mariboru je velikega pomena za politične boje in vse snovanje Slovencev na Spod. Štajerskem. Nekako središče je, kjer dobivajo naši ljudje vseh slojev navodil, opore in pomoči. Posebno je bilo tako za časa hudih preganjanj tekoni te vojne. Toda prostori tiskarne so postali pretesni in jih treba razširiti. Dolgo je iskala tiskarna primerne prostora na kakem drugem kraju mesta. Ni ga mogla dobiti, ker nemški sosedje principijelno ne prodajajo stavbišča kakemu slovenskemu podjetju. Končno se je pa vendar posrečilo kupiti primerno stavbišče na najlepšem prostoru v Mariboru, vrt nasproti franciškanski cerkvi. Sedaj prosi tiskarna rojake, naj jej priskočijo na pomoč, da se naberejo potrebna sredstva za novo stavbo: »Tiskovni dom«, imena »ustavovnikov« in »dobrotnikov« bodo vklesana v spominjsko ploščo v bodočem »domu«. Poziv zaključuje: Pomagajte pozidati z združenimi močmi trdnjavo svoje, napredka in izobrazbe za slovensko ljudstvo!

DAROV! V proslavo zmage proti sosednjemu sovražniku sta darovala trgovca Jakob Parčina in Franjo Pirjevec vsak po 100 K moški podružnici družbe sv. Cirila in Metoda. Prisrčna hvala darežljivima rodoljuboma!

Za odhodnico Angelina Dekieva daruje omizje »Oj Ti Angeli« 63 K za božično. K tej svoti sta dodala po eno krono gosp. Petrovc in Waschte. Skupno torej 65 K. V počastitve spomina ge. Ivanke Kastelic darujeta gospod dr. Mihael Truden in gospa Linči Truden K 25 za moško podružnico CMD. Denar hrani uprava.

Darovi, došli vladnemu komisarju. — Jakob Tausig K 10 za vdove in sirote padlih Tržčanov in K 10 za Rdeči križ. Slavijana di Demetrio v počastitev spomina pok. brata Milana Cetecoviča K 600 za naslednje namene: K 200 otroški bolnici ustanove Burlo — Garofolo za postavitev postelje, ki naj nosi ime pokojnika; K 200 isti bolnici za postavitev postelje, ki naj nosi ime pokojne njene matere Emilije Cetecovič in K 200 v korist revnih konvalescentov, ki izidejo iz mestne bolnice. — Mons. Just vit. Buttignoni K 20 v korist »Dneva vojaških grobov«. Dr. Humbert Sternberg in družina K 60 za Rdeči križ. Tvrduka K. Martinoli in sin K 30 v korist vojaške komisije; in K 30 v korist ubožnostnega sklada mornarice.

MALI OGLASI

so računajo po 4 stot. besedo.	
Nastane tiskane besede se računajo enkrat več.	
Najmanjša pristojbina znaša 40 stotink.	

Učitelja nauči govoriti nemško in italijansko v treh mesecih. Barriera vecchia 1558

Fotograf Anton Jarkič posluje v svojem ateljeju v Trstu, Via delle Poste št. 10. 407

Učiteljica poštno postrežnico za par ur na dan. Naslov pove Ins. odd. Edinosti. 1558

Glasovir (pianino ali poenoprstni) isko se. Ponudbe pošl. »Glasovir« na In-seratni oddelček Edinosti. 1561

Zemljišče (1000 klastrov) se prodaja v Barkovljah. Naslov pove In-seratni oddelček Edinosti. 1559

Zmožen, priden in energičen poslovođa za kavararno

od poklica

veče slovenskega in nemškega jezika se takoj sprejme.

Ponudbe s sliko na kavararno »SLON« v Ljubljani.

Novo pogrebno podjetje Trst.

Corso št. 47. (pri Trgu Piazza della legna) Telefon 1402.

Vrši vsakorazredne pogrebe, prevoz mrtličev na vse kraje države, zaloga in razprodaja mrtvaških predmetov, krste iz kovine in vsako vrstnega lesa v raznih oblikah, vence, sveče i. t. d. po primerni ceni. — Skladišča v lastnih prostorih via della Tesa št. 31.

Brzojavni NOVO POGREBNO PODJETJE — TRST.

JADRANSKA BANKA

Trst, Via Cassa di Risparmio št. 5 (Lustno poslopje)

Kapital in rezerva K 13.300.000.—

Filijalke: Dunaj Tegethofstrasse 7—9, Dubrovnik, Kotor, Ljubljana, Metković, Opatija, Split, Šibenik, Zadar.

Vloge na knjižica 3½%, Vloge na knjižica

od dneva vloge do dneva vzlaga. Rentni davek plačuje banka od svojega. Obrestovanje vlog na tekočem in žiroracunu po dogovoru. Akreditivni čeki in nakaznice na vsa ta in inozemska tržišča. — Kupuje in prodaja: vrednostne papirje, rente, obilgacije, zastavna pisma, prioritetne, delnice, srečke, valute, devize, promese itd. Daje predujme na vrednostne papirje in blago ležeče v javnih skladiščih. — Safe deposits. — Prodaja srečk razredne loterije. Zavarovanje vsakovrstnih papirjev proti kurzni izgubi, revizija žrebanja srečk itd. brezplačno. Stavbni kredit, rembour krediti. — Borzna naročila. — Inkaso. — Menjalnica. — Eskompt menic.

Telefoni: 1463, 1793 in 2676.

Uradne ure: od 9 do 1 popoldne

Dan vseh svetih in Vernih duš.

Od 31. oktobra do 2. novembra.

Dan vojaških grobov.

SOMEŠČANI!

Spomnite se padlih na bojišču pokopanih junakov!

Vsaki, tudi najmanjši dar, je hvaležno sprejet. »Hauptgeschäftsstelle« Dunaj XI. Canisiusgasse 10. Telef. 22.116

22.570. — Pošto vknjižbenj. konto 175.570

Kabaret-Varieté MAXIM

Trst - Via Stadion 10 - Trst

Odprti od 8½ zvečer naprej

Vstopnina K 2

Hotel in restavracija METROPOLE

Trst, ulica S. Nicolò 22.

Kuhinja prve vrste. Vina izbrana. Elegantne sobe. — Največja čistost. — Cene zmjerne.

Prodaja se dobro upeljuna lesna industrija

s ca. 300.000 M³ jelke, bora, bukve. — Cena nizka. Ugodna plovitba. Oddaljenost od mesta in žel. postaje 12—25 km od adrijskega pristanišča samo 120 km. — Ponudbe od resnih reflektantov na In-seratni oddelček lista pod: »Lesna industrija 300.000«.

ZOBOZDRAVNIK Dr. J. Čermak

v Trstu, ul. Poste vecchia 12, vega ulice delle Poste.

Izdranje zobov brez bolečine.

Plombiranje. — UMETNI ZOBJE

Pfaff Stroj za šivanje in vezanje, pravi nemški izdori.

Seidel & Neumann in »Singer« Rast & Gasser

Bogata zaloga vseh potrebnih. Mehanična delavnica za vsako popraviljanje.

— Tvrduka ustanovljena leta 1878. —

FRANCESCO BEDNAR

Trst, ulica Campanile št. 19.

„Tržaška posojilnica in hranilnica“

registrovana zadruga z omejenim poročivom TRST - Piazza della Caserma št. 2, I. nad. - TRST (v lastni hiši) vhod po glavnih stopnicah.

POSOJILA DAJE za vknjižbo 5%, na menice po 6%, na zastave in amortizacijo za daljšo dobo po dogovoru ESKOMPTUJE TRGOVSKE MENICE.	HRANILNE VLOGE upnjane od vsakega, če tudi ni od in jih obrestuje po 4% Veče stalne vloge in vloge na tek. račun po dogovoru. Naslov pove In-seratni oddelček Edinosti.	Poslovna hranilnični račun 16.004. Ima varnostno celico (safe deposits) za shranje vrednostnih listin, dokumentov in raznih drugih vrednot, popolnoma varno proti ulomu in požaru, urejeno po najnovejšem načinu ter je oddaja strankam v najem po najnižjih cenah. STANJE VLOG NAD 10 MILIONOV KRON. Uradne ure: od 9 do 12 pop. in od 3 do 5 pop. Izplačuje vsaki delavcu ob uradnih urah
---	---	--